

תכנית עתידים "צוערים לשלטון המקומי" (695) - שנתון תש"ף

תכנית הלימודים:

תקצירי קורסים:

מבוא לכלכלה לניהול

ניהול ומדיניות בשלטון המקומי

פיתוח כלכלי ברשויות מקומיות

תכנון עירוני ומדיניות ציבורית

מדיניות כלכלית וחברתית

ניהול פרויקטים במגזר הציבורי

משפט בשלטון המקומי (קורס חדש)

ביקורת, בקרה וניהול כספים בשלטון המקומי

סמינר

ניהול משאבי אנוש

מחקר מודרך

תכנית עתידים "צוערים לשלטון המקומי" (695) - שנתון תש"ף

תכנית לימודים תלת שנתית- עתידים

ממונה על המנהל במחלקה: גב' רוחמה רשף

רכזת לענייני סטודנטים: גב' ליאל שלו

מתאם אקדמי של התוכנית: ד"ר מוסי רוזנבוים

טלפון המזכירות: 08 - 6472251

פקס: 08-6472816

דואר אלקטרוני: mpast1@som.bgu.ac.il

כתובת אתר המחלקה באינטרנט: <http://in.bgu.ac.il/fom/PublicDep/Pages/HatidimCadets.aspx>

תוכנית עתידים "צוערים לשלטון המקומי" הינה יוזמה של מנהל השלטון המקומי במשרד הפנים בשיתוף פעולה מלא עם עמותת "ידידי עתידים". התוכנית פועלת במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית אשר בפקולטה לניהול באוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

התוכנית פועלת לשיפור פני המגזר המוניציפאלי בישראל על-ידי טיפוח והכשרה של קבוצת מנהיגות לניהול מקצועי בתחומים המוניציפאליים. התוכנית מיועדת לצעירים ולצעירות מוכשרים, בעלי מוטיבציה להשפיע המבקשים לשלב מצוינות אקדמית ומצוינות חברתית על מנת להביא לשיפור איכות השלטון המוניציפאלי במדינת ישראל ובכך להוביל להקטנת פערים חברתיים וכלכליים בין הפריפריה למרכז ובין ציבורים שונים בחברה. במסגרת הכשרת הצוערים, הם ילמדו תואר ראשון בניהול או במגוון מחלקות נוספות במדעי הרוח והחברה (כלכלה, גיאוגרפיה, ממשל ופוליטיקה ועוד) יחד עם חטיבה ייעודית במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית. בוגרי התוכנית ייהנו מיתרון יחסי בהשתלבות בצמתי השפעה של השירות הציבורי כתוצאה מהשילוב הייחודי שהתוכנית מציעה בין תואר ראשון (בניהול או במדעי החברה) יחד עם חטיבה דיסציפלינארית במנהל ומדיניות ציבורית יחד עם ידע נרחב תיאורטי ויישומי המתקבל בהכשרה החוץ אקדמית.

תכנית הלימודים:

מבנה הלימודים:

סוג הקורס	מספר קורסים	נק"ז
קורסי חובה	8	24.5
סמינר	1	3.5
סה"כ:		28

להלן רשימת הקורסים:

שנה א'	מספר קורס	נק"ז	שעות הוראה	תרגול
*מבוא לכלכלה לניהול	681-1-0280	3.5	3	1
ניהול ומדיניות ציבורית	695-1-0012	3	3	
פיתוח כלכלי ברשויות מקומיות	695-1-0024	2	2	
שנה ב'				
תכנון עירוני ומדיניות ציבורית	695-1-0020	2	2	
מדיניות כלכלית וחברתית	695-1-0004	3	3	
ניהול פרויקטים במגזר הציבורי	695-1-0022	3	3	
משפט בשלטון המקומי	קורס חדש	2	2	
שנה ג'				
סמינר	695-1-0008	3.5	3	1
ניהול משבי אנוש	695-1-0023	3	3	
ביקורת, בקרה וניהול כספים בשלטון המקומי	695-1-0009	3	3	
		28		
סה"כ				

* פטור מהקורס "מבוא לכלכלה בניהול" יינתן על בסיס קורס זהה שנלמד במסגרת המחלקות לניהול/כלכלה. סטודנטים שיקבלו פטור, יידרשו להשלים קורס חליפי של 3 נק"ז בפקולטה לניהול או בפקולטה למדעי החברה באישור המתאם האקדמי של התכנית. בנוסף ילמדו את הקורס "מחקר מודרך" בהיקף של 0.5 נק"ז.

תנאי מעבר משנה לשנה:

עמידה בתנאי המעבר של כל הקורסים הרשומים באותה שנה.
עמידה בתנאי מעבר של תכניות הלימודים אליהן רשום הסטודנט

תקצירי קורסים: מבוא לכלכלה לניהול

כלכלה היא חקר השימוש במשאבים מוגבלים על מנת לספק את צרכיה הבלתי מוגבלים של האנושות. במיקרו כלכלה, אנחנו לומדים כיצד מתבצעת הקצאת משאבים אלו במערכת השווקים.

במערכת זו, נכיר את הפעולות ואת האינטראקציות של שלושת הסוכנים הכלכליים: (1) הצרכנים, (2) החברות (3) הממשלה.

במסגרת הקורס, הסטודנטים יכירו מודלים בסיסיים בדבר התנהגותם של שלושת הסוכנים הכלכליים. באמצעות מודלים אלה, ננתח את התוצאות המתקבלות כאשר מתקיימת אינטראקציה בין סוכנים אלה בשוק.

בנוסף, אנו גם נבחן מעבר לניתוחן של יחידות בודדות, כיצד כלכלנים מנתחים את המשק הכלכלי. תחום זה בכלכלה נקרא מאקרו כלכלה. אנו נמצא כי מה שמצליח עבור שווקים בודדים אינו בהכרח מתורגם לתוצאות דומות בראיה משקית.

בהכרת תחומי המיקרו והמאקרו כלכלה, ניתן יהיה להבין את הסוגיות הכלכליות המורכבות ואת הבעיות בפניהן עומדת החברה המודרנית.

ניהול ומדיניות בשלטון המקומי

הקורס יעסוק בשלושה נדבכי יסוד בתחום הניהול והמדיניות הציבורית ומטרתו היא להקנות ידע וכלים לניתוח והבנת פעילותן של מערכות ציבוריות. הנדבך הראשון יתמקד במערכת המנהל הציבורי ובתפקידיה במדינה המודרנית. הנדבך השני יעסוק בתהליך קביעת מדיניות ציבורית וניתוחה. הנדבך השלישי יבחן את מערכת השלטון המקומי, על מוסדותיה ותפקידיה. במהלך הקורס, תפותח מסגרת לניתוח של מכלול הגורמים המשפיעים על תהליכי קביעת מדיניות ותפקוד המנהל הציבורי והמקומי. ילמדו ויבחנו כלים ושיטות לניתוח מדיניות ציבורית וניהול ציבורי.

פיתוח כלכלי ברשויות מקומיות

הרשויות המקומיות בישראל מתפקדות כגוף כלכלי הנדרש להגדלה של מקורות ההכנסה ולשמירה על יציבות כלכלית, תוך מתן שירותים איכותיים לתושב ושיפור איכות החיים שלו.

בשנת 2016 UN HABITAT יזמה תהליך בו מומחים ממדינות שונות בעולם פיתחו כלים לפיתוח כלכלי של רשויות מקומיות. בקורס יוצגו הכלים חדשניים שגובשו והוצגו בוועידת האו"ם בקיטו באוקטובר 2016, וכן כלים חדשים וקיימים לפיתוח הרשויות המקומיות. כמו כן נחקר ונלמד על פיתוח כלכלי ברמה האזורית.

תכנון עירוני ומדיניות ציבורית

התכנון העירוני הוא אחד מתחומי המדיניות הציבורית ואחד מתחומי העיסוק המרכזיים של השלטון המקומי – תחום שיש לו השפעה רבה על הכלכלה, החברה והסביבה בה אנו חיים. מטרת הקורס לדון בתפיסות התכנוניות המשתנות מאז תחילת המאה העשרים, על רקע תמורות טכנולוגיות, כלכליות ופוליטיות המסבירות אותן

ולהתייחס להשפעת מאזני הכוח בין נבחרי הציבור למתכננים בבירוקרטיה הציבורית ובין שלטון מרכזי לשלטון מקומי, על עיצוב מדיניות התכנון.

הקורס פותח בדיון בדינמיקה עירונית ומטרופולינית, שמהווה רקע להתפתחות תפיסות תכנוניות, ובמבוא קצר לתכנון עירוני ואזורי. חלקו השני והעיקרי של הקורס עוסק בהתפתחות המחשבה התכנונית ברמה המטרופולינית / האזורית / העירונית מאז ראשית המאה ה-20 ובדילמות עכשוויות בתכנון ערים ברמה המטרופולינית בעולם ובישראל. נדונות שלוש תקופות בהתפתחות תפיסות בתכנון עירוני ומטרופוליני: (1) המחצית הראשונה של המאה ה-20 (אנשי החזון מאבנעזר הוורד לפרנק לויד-רייט ולה קורבוזיה); (2) העשורים שאחרי מלחמת העולם השנייה (עליית התכנון הרציונלי הכוללני ומדינת הרווחה); (3) שנות ה-80 ואילך (גלובליזציה ותחרות בין-מטרופולינית / תכנון "נאו-ליברלי, צמיחה חכמה / בת קיימא, עירוניות חדשה). הדיון בתקופה השלישית יתייחס לדפוסים מתפתחים של שיתוף פעולה בין רשויות מקומיות ולכלים לפיתוח מקומי כמו מטלות יזם ושותפויות ציבוריות פרטיות.

מדיניות כלכלית וחברתית

הכלכלה הישראלית הגיעה לרמת פיתוח כלכלי מהגבוהים בעולם. הישג זה הינו יוצא דופן במיוחד לאור כך שמדינת ישראל היא צעירה יחסית, נטל הביטחון בה גבוה יחסית ואין בה כמעט משאבים טבעיים. אולם, לצד ההתפתחות הכלכלית התפתחו בישראל גם פערים גדולים בחלוקת ההכנסות המעלים שאלות לגבי תפקידה של המדיניות החברתית. תהליכים אלה והדילמות הקשורות בהם ינותחו במהלך הקורס תוך בחינת המדיניות שננקטה ותפקידה בהתפתחות הכלכלית במהלך השנים ותוך שימוש בתיאוריות כלכליות מקובלות. הקורס יאפשר לתלמידים את האינטראקציות בין כלכלה לחברה.

ניהול פרויקטים במגזר הציבורי

פרויקט הוא משימה מוגדרת שיש להשלים בפרק זמן ובתקציב נתון, לצורך השגת ביצועים מוגדרים תוך ניצול אפקטיבי של משאבים מוגבלים. פרויקטים בהיקפים שונים ובמגוון סוגים מתבצעים בכל ארגון. לפרויקטים אלה עשויים להיות מטרות שונות, סביבה עסקית שונה ומאפיינים שונים אחרים. ניהול פרויקטים, שנלמד, עד לפני עשור, בדרך כלל במסגרת לימודי הנדסת תעשייה וניהול, הפך לקורס מבוקש עבור מנהלים במגזר העסקי, הציבורי והן במגזר השלישי. בכל ארגון, שבו מבצעים פרויקטים, הופך הידע בניהול פרויקטים לחיוני ולגורם קריטי בהשגת היעדים.

משפט בשלטון המקומי (קורס חדש)

ביקורת, בקרה וניהול כספים בשלטון המקומי

מטרת הקורס להקנות מושגים, כלים וגישות בביקורת ובקרה בשלטון המקומי. הקורס ימקד בהענקת כלים לניתוח והבנת המצב הפיננסי והכלכלי של הרשות המקומית על מנת לקבל החלטות ניהוליות.

הקורס יתמקד בהיבטי הביקורת, הדיווח הכספי החשבונאי של הרשות המקומית והחברה הכלכלית העירונית, התקציב וניהול המערכת הכספית וקריאה וניתוח של הדוחות הכספיים ברשויות המקומיות.

סמינר

הסמינר המחקרי, המיועד לתלמידי עתידים, יקנה הכשרה מחקרית בתחומי מנהל ומדיניות ציבורית תוך מיקוד בתחום המוניציפלי. הסמינר יקנה כלים תיאורטיים ומחקריים לבחינה מדעית של שאלות מחקר המעסיקות את השלטון המקומי על כל היבטי הניהול והמדיניות המוניציפליים. במהלך הסמסטר יתקיימו מפגשים כיתתיים שיעסקו בלמידה של דרכים לביצוע מחקר מדעי ויידונו סוגיות שבחזית המחקר המוניציפלי בארץ ובעולם. בתום הסמסטר יתבקשו הסטודנטים לגבש ולהגיש תכנית לביצוע עבודת מחקר אמפירית.

ניהול משאבי אנוש

הקורס יעסוק בפרקטיקות יישומיות מתקדמות במשאבי אנוש הכוללים: הובלת תהליכי מנהיגות ושינוי, ניתוח ויישום היבטי פוליטיקה ארגונית, מיומנויות תקשורת וגורמים והתמודדות עם לחץ ושחיקה. יושם דגש על חיבור בין התכנים האקדמיים ליישומם המעשי בשטח, תוך שימוש בניתוח תאורי מקרה, דיונים, סימולציות ולמידת עמיתים.

מחקר מודרך

קורס זה נועד לאפשר לתלמידים להתמקד בנושא שייבחר בלמידה אישית בהנחיית מרצה מהמחלקה. במסגרת הקורס הסטודנט יבחר אחת משתי חלופות לתרגיל מחקרי: האחת קריאה מודרכת בנושא שייבחר על ידי הסטודנט ויאושר על ידי אחד מחברי הסגל במחלקה והשנייה לקחת חלק במחקר המתקיים במחלקה וזאת דרך כתיבת שאלון מחקר, העברת השאלונים וניתוח תוצאות השאלונים. במסגרת הקורס הסטודנט יתקיימו מספר מפגשי הנחייה אישיים ובסופו הסטודנט יגיש את עבודת המחקר.